

Promemorian Särskilda begränsningar för att förhindra spridning av sjukdomen covid-19 (S2020/09963)

Inledning

Svensk Scenkonst har beretts tillfälle att yttra sig över rubricerad promemoria och får härmed anföra följande.

Svensk Scenkonst är bransch- och arbetsgivarorganisation för musik, dans, teater, opera och nycirkus. Organisationen representerar cirka 115 verksamheter och har samtliga scenkonstinstitutioner på nationell, regional och kommunal nivå samt flertalet privatfinansierade scenkonstföretag i landet som medlemmar.

Allmänna synpunkter

Svensk Scenkonst är positiv till ansatsen i promemorian att åstadkomma en mer träffsäker reglering för att förhindra spridning av covid-19.

Under rådande omständigheter har Svensk Scenkonst förståelse för att regeringen och myndigheterna beslutar om olika inskränkningar i samhället för att

motverka smittspridningen, såväl nationellt som på regional nivå. Begränsningar av allmänna sammankomster och offentliga tillställningar är dock mycket ingripande åtgärder som innebär inskränkningar i grundläggande fri- och rättigheter. Därtill kommer att begränsningarna har effekter som påminner om näringsförbud för privata näringsidkare inom exempelvis scenkonst. Mot den bakgrunden får inte restriktionerna göras mer omfattande än vad som är absolut nödvändigt. Begränsningarna måste fortlöpande omprövas och ska upphävas så snart som det är möjligt med hänsyn till smittskyddsläget.

Scenkonstverksamheterna arbetar med långa ledtider och har en "framtung" ekonomi som innebär att de största investeringarna i en produktion måste göras långt innan publiken kommer. Svensk Scenkonst anser därför att förbud och begränsningar av deltagare vid allmänna sammankomster och offentliga tillställningar alltid bör följas av en långsiktig plan för hur scenkonsten och andra berörda sektorer ska kunna öppna upp och ta emot publiken på ett säkert sätt. Det är också viktigt att staten tar ett ekonomiskt ansvar för scenkonstens möjligheter att överleva så länge det finns lag, förordning eller myndighetsbeslut som begränsar möjligheterna att ta emot betalande publik.

Förslagen i promemorian

Avsnitt 3.4 Allmänna sammankomster och offentliga tillställningar

Generell begränsning av antal deltagare

Svensk Scenkonst ställer sig tveksam till att generella begränsningar av antalet deltagare vid allmänna sammankomster och offentliga tillställningar skulle vara mest ändamålsenligt ur smittskyddssynpunkt. För scenkonsten är varje lokal unik och medger olika förutsättningar för att ta emot publiken, exempelvis varierar planlösningar, antal salongsdörrar och foajéytornas storlek. Arrangören, som känner till de aktuella förhållandena, borde vara bäst lämpad att göra en bedömning av hur stor publik som kan tas emot på ett säkert sätt. En motsvarande reglering föreslås i promemorian angående platser för handel och fritidsverksamhet.

Undantaget för sittande publik

Om regeringen, som föreslås i promemorian, väljer att föra över de nuvarande begränsningarna med högst åtta personer vid allmänna sammankomster och offentliga tillställningar från den s k förbudsförordningen (2020:114), tillstyrker Svensk Scenkonst att även undantaget för sittande publik med upp till 300 personer finns kvar och skrivs in i den nya förordningen. Detta för att underlätta en öppning för publik så snart det bedöms lämpligt ur smittskyddssynpunkt.

Svensk Scenkonst anser att sällskap som bokar platser tillsammans, exempelvis en familj, borde ges förtroendet att själva bedöma om de kan sitta nära varandra, även om de är fler än två personer. Denna princip bör gälla generellt men är förstås särskilt angelägen då vuxna och de allra yngsta tillsammans besöker en föreställning som särskilt riktar sig till en barnpublik. Även skolklasser och andra liknande grupper av barn och unga borde kunna anvisas sittplatser närmare än en meter från varandra. Förslagsvis utformas sista stycket i förordningens 3 kapitel 2 § så att även dessa situationer omfattas av undantaget.

Länsstyrelsens befogenheter

Länsstyrelsens möjligheter att besluta om begränsningar i enskilda fall kan bidra ytterligare till att öka träffsäkerheten i restriktionerna och medföra att verksamheter, som kan genomföras på ett smittsäkert sätt, inte utsätts för onödiga restriktioner. Svensk Scenkonst anser dock att, utöver smittskyddsläkaren och Folkhälsomyndigheten, skall även arrangörer som är föremål för en sådan begränsning ges tillfälle att yttra sig innan åtgärderna vidtas och att det i möjligaste mån ska ske i samråd med den berörda verksamheten.

Svensk Scenkonst tillstyrker förslaget att länsstyrelsen inte ska få meddela föreskrifter om begränsningar där det högsta deltagarantalet sätts lägre än åtta personer.

Förberedelser för ett förbättrat smittläge

Svensk Scenkonst delar bedömningen i promemorian att det finns behov av att ta fram bestämmelser som möjliggör genomförande av säkra arrangemang så snart det medges av smittskyddsläget. För scenkonstområdet är detta helt nödvändigt om man ska kunna åstadkomma den träffsäkerhet som eftersträvas. Ett sådant arbete bör påbörjas omedelbart och ske i samråd med berörda branschorganisationer. Förberedelserna bör göras i flera steg med lång framförhållning och utgå från att allmänna sammankomster och offentliga tillställningar kan genomföras i en succesivt ökande omfattning.

Avsnitt 5.1 Förordning om särskilda begränsningar för att förhindra smittspridning av covid-19

Svensk Scenkonst delar uppfattningen, som kommer till uttryck i promemorian, att giltighetstiden för bestämmelserna om särskilda begränsningar och övriga smittskyddsåtgärder måste omprövas kontinuerligt så att de inte riskerar att påverka verksamheterna under längre tid eller i större omfattning än vad som är absolut nödvändigt. Detta följer av att bestämmelserna möjliggör mycket långtgående och ingripande åtgärder som innebär inskränkningar i grundläggande fri- och rättigheter.

Av samma skäl föreslår Svensk Scenkonst dessutom att regeringens bedömning av det fortsatta behovet av restriktioner och planeringen framåt kommuniceras regelbundet till berörda branscher, exempelvis var fjortonde dag. För en bransch med scenkonstens långa ledtider i produktionsplaneringen, är det nödvändigt med framförhållning för att regelverket ska bli så träffsäkert som möjligt.

I sammanhanget bör också nämnas att flertalet scenkonstverksamheter måste ta hänsyn till hur säsongerna ligger, när repertoaren och försäljningsperioderna ska planeras in. För scener som är verksamma på helårsbasis hänger i många fall exempelvis hösten 2021 och våren 2022 ihop som ett "spelår" i en repertoarmässig helhet. Detta medför att våren blir avgörande för planeringen under hela det kommande spelåret, inte minst ur ett finansiellt perspektiv. Beslut som

måste tas under första kvartalet 2021 kan alltså få direkta konsekvenser till och med våren 2022.

Avsnitt 7.1 Konsekvenser för företag och verksamhetsutövare

Svensk Scenkonst delar uppfattningen att promemorians förslag medför risk för betydande konsekvenser för företag och andra verksamhetsutövare. Frågan om ekonomisk ersättning för att lindra de ekonomiska skadeverkningarna borde därför alltid övervägas i samband med beslut om restriktioner, vilket Svensk Scenkonst anser ska framgå uttryckligen av lag eller förordning.

I promemorian anförs att konsekvenserna för berörda verksamheter beror på hur lång tid särskilda begränsningar eller tillfälliga stängningar är i kraft. Det är i sig korrekt men för en bransch som scenkonsten, med långa ledtider i produktionsplaneringen, tillkommer dessutom att en omstart riskerar att bli utdragen, onödigt kostsam och ske till priset av såväl kompetensflykt som nedlagda verksamheter om det inte finns en planeringshorisont att förhålla sig till.

SVENSK SCENKONST

Stefan Forsberg
Ordförande

Mikael Brännvall
VD